

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate sprejema upravništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, l. 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " — h
četrt " 6,50 " — h
mesec " 2,20 " — h

V upravništvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " — h
četrt " 5 " — h
mesec " 1,70 " — h

Za pošiljanje na dom 20 h na mesec.

Štev. 15.

V Ljubljani, v petek 18. januarija 1901.

Letnik XXIX.

Dve krivici.

Ves izobraženi svet gleda danes na osivelega predsednika transvalske republike, na častitljivega starca Krügerja in na ono žilavo, krepko ljudstvo, katero že čez leto dni trpi najhujše napade mnogoštevilnih čet in še številnejšega denarja, a je pripravljeno do zadnje kaplje krvi boriti se za svobodo domovine. Kdor ima še kaj čuta za pravico in ni po osebnih in -diplomatičnih- ozirih prisiljen k protinaravnemu mnenju, izraža junaškemu burskemu narodu odkrito svoje simpatije.

Na misel pa nam prihaja ob tej priliki drugi starček, kateri trpi še večje krivice in ki je še bolj vreden, da simpatizira z njim oličkani svet — starček vatikanski.

Burom se godi očitna krivica. Res je, da so oni zasedli svojo deželo, v kateri so prej prebivali svobodni zamorci. Res je, da so oni te zamorce ne le izpodrinili, ampak jih celo potlačili v sužnost in čisto kruto izkoriščali. Res je, da so Buri večkrat grdo delali proti katoliškim misijonarjem, ki razširjali blagovest krščanske omike v divji in nevljudni južni Afriki. A res je tudi, da so oni s potom svojega čela oznojili svojo zemljo, da so z žulji svojih rok obdelovali svoja polja in z umnim gospodarstvom redili sebe in svoje. In s tem delom so si pridobili lastninsko pravico. Če pridejo zdaj zemlje lačni Angleži in jim hočejo vzeti ta svet, imajo pravico, da jih zapode čez mejo in si ohranijo svojo neodvisnost.

Ista pravica, le še bolj jasna in neoporekljiva, pa govori zato, da je bila huda krivica ono dejanje, ki je rimski stolici vzelo oblast nad ono deželo, ki je dvanajststo let bila izključna last naslednika sv. Petra. To je »titulus« lastninske pravice, jasen in trden pred vsakim pravom. S svojim znojem so duhovniki in menihi kultivirali ta svet, da se je iz poganske propalosti vzdignil do krščanske omike, s svojo krvjo so nešteti mučeniki oplodili ta tla, da so izrasla iz njih neminljiva dela svetosti, znanosti in umetnosti, s pravnimi listinami od premnogih vladarjev je ta svet proglašen, potrjen in priznan tekom stoletij kot izključna last papežev. Tu se niso godile nikake krivice, tu se ni nikomur nič vzelo, tu se ni nihče izpodrinil, tu ni bilo helotov in sužnje, ampak je vladala svobodna cerkev srečnemu ljudstvu.

In prišla je vihra prekucije, in zemlje lačna dinastija s severa se je polastila te dežele in jo sedaj privedla po kapitalističnem in liberalno-framasonskem zistemu do gospodarske in politične nesreče.

Sedaj se po celem omikanem svetu glasi klic, da se mora krivično postopanje Angležev proti Burom ustaviti. Ustanavljajo se odbori, ki nabirajo denar za Bure, šli so prostovoljci, borit se zanje, in ravno zdaj glavni urednik pariškega lista »Intransigeant« pozivlja časnikarje, da stopijo skup v mednarodno skupno akcijo v korist burskemu narodu.

Moderni svet, ki ne more odreči svojih simpatij burskemu narodu, mora pač po istem čutu za pravico priznati tudi pravice papežev. Kajti veliko večja krivica se je zgodila Rimu, veliko večja je škoda, ki jo ima od nje vesoljna civilizacija.

Ali se bosta ti krivici popravili? Buri so pripravljene, do zadnjega moža se boriti za zmago, in mi, ki se borimo za veliko važnejšo in svetlejšo stvar, nego so demantna

polja in bivolske črede v južni Afriki, bomo pokazali, da imamo v boju proti liberalizmu junaško vstrajnost.

Izid volitev na Češkem.

Volitve so završene in v kratkem se odpró novoizvoljenim poslancem vrata državne zbornice. Polega se polagoma vzemirjenost volivnih bojev in bilance uspehov in nevspehov leže pred nami, da jih presodimo s hladnim razumom. A najprvo se je treba vprašati, če so dosegle volitve svoj pravi smoter, če so namreč rodile živ in za delo sposoben parlament. To vprašanje se je reševalo na Češkem in zato je zasledovala vsa politična javnost z napeto pozornostjo viharne volivne boje, ki so se vršili na avstrijskem severu. Izid teh volitev je znan.

Voditelji mladočeške stranke so stopili v boj z velikimi nadami. Upali so, da jim dá narod češki sijajno zaupnico za njihovo delovanje v minolem zasedanju. Ali upanja mladočeških vodilnih politikov se niso izpolnila. Klub pride v novo zbornico znatno oslabiljen. Izvoljenih je bilo šest agrarcev, sedem nacionalnih socializtov in na Moravskem troje konservativcev. Propali so ugledni možje mladočeške stranke in nekateri, kakor n. pr. nekdanji zaslužni klubov načelnik dr. Engel, ki niti več kandidirali niso. Če agrarci in narodni socialisti ne vstopijo v mladočeški klub, tedaj bi bil ta oslabiljen ne samó po številu svojih udov, temveč oslabiljen tudi v svojem vplivu in na svojem ugledu. V tem slučaju bi klub ne bil več zastopnik celokupnega naroda, temveč samó še zastopnik mladočeške stranke in njegov vpliv bi se zmanjšal za polovico.

Poleg tega je še drugih okolnosti, ki obtežujejo položaj mladočeškega kluba v bodočem parlamentu. Konservativno češko veleposestvo je v svojem volivnem manifestu obsodilo obstrukcijo ter izjavilo brez ovinkov, da jo bo pobijalo, naj pride od katere strani koli. S tem je najzvestejši zaveznik Mladočehov obsodil namere tiste intransigentne struje v mladočeškem klubu, ki sili na brezpogojno nadaljevanje prejšnje skrajne taktike in ki ji je zadnji in pravi smoter popolno onemogočenje centralnega parlamenta.

Mladočehi vedo, da pri češkem veleposestvu v slučaju obstrukcije tudi pasivne podpore ne bodo mogli več iskati. In naposled bi zapisali lahko Mladočehi na konto svojih izgub tudi še okolnost, da se je baron Dipauli odpovedal vsakemu mandatu. Izmed vseh voditeljev nemške kat. stranke ima Dipauli največ zaslug, da je ostala ta stranka ob mnogih viharjih trenutkih v okviru desnice in na strani Mladočehov. Zdaj pa je bolj nego kdaj prej izključeno, da bi katoliško - narodni poslanci delali če tudi le pasivno asistenco politiki mladočeškega kluba.

Ali tudi v sebi ni klub tako edin in krepak, da bi mogel z enotnostjo in močjo svojega nastopanja nadomestiti te zunanje izgube. Že ob zadnjem zasedanju državnega zbora, ko je sklepal mladočeški klub o taktiki, sta se pojavili v njem dve struji, zmernejša in radikalna. Ta je bila za obstrukcijo, prva proti nji. To nasprotje se je pozneje še poostrilo in lahko se zgodi, da se klub ob otvoritvi novega parlamenta pri sklepanju o taktiki faktično razcepi v dvoje frakcij.

Jugoslovanski poslanci so bili od nekdanj zvesti zavezniki Mladočehov in zato se nikakor ne veseló tega oslabiljenja mladočeške delegacije, temveč žele, da bi Mladočehi razumeli in upoštevali nauk, ki so jim ga bile dale minole volitve. Vsi oni mladočeški kandidati, ki so propadli, so propadli proti kandidatom delavskih stanov, proti kandidatom agrarcev in narodnih socializtov. Tukaj ni zmagal politični program teh strank, ki ni nič bolj radikalen od mladočeškega programa, temveč zmagala je smisel za stanovske, za gospodarske interese. Češka je bogata in ne trpi pod vladajočimi razmerami toliko, kot naš slovenski jug, ali dolgo teh razmer tudi ne more več prenašati. Gospodarske težnje stopajo v ospredje, med tem ko doživlja politična intransigentnost poraz za porazom, kar se je pokazalo ob volitvah v čeških mestnih skupinah, kjer je doživela radikalna stranka popoln bankrot. Zmage nemških radikalcev ne prihajajo v poštev, ker imajo svoje vzroke drugod, pred vsem v neizmerni politični pokvarjenosti falirane nemško-liberalne stranke.

Ako bodo Mladočehi upoštevali resni nauk, ki so jim ga dale volitve, ako bodo uvideli, da ljudstvo in država potrebuje plodnega gospodarskega dela, tedaj jim ne bo boljših in zvestejših zaveznikov od jugoslovanskih poslancev.

Neumestne konfiskacije.

Kakor v zasmeh je izdal ogerski minister komunikacij, ravno ko je hrvatski sabor zasedal, neko naredbo glede poštnih dopisnic. Dozdaj se je mogla poštna dopisnica rabiti na Hrvatskem tudi brez mažarskega napisa, kar odgovarja popolnoma zakonu o izključljivej porabi hrvatskega jezika kot uradnega pri vseh uradih. To pa Mažarom ni bilo po volji. Minister je v tej naredbi strogo naložil, da se smejo v bodoče rabiti v poštnem prometu le take dopisnice, ki imajo na prvem mestu debelo tiskan napis »Levelezölap«, kar pomeni »Dopisnica«; drugi napisi morajo biti drobneje tiskani. Kako prezirno in predrzno je ravnanje tega ogerskega ministra, da v tej naredbi niti z besedco ne omenja hrvatskega jezika, nego pozna le druge jezike, in vendar bi moral poznati nagodbo, po kateri je hrvatski jezik raven mažarskemu, a na Hrvatskem prvi in edini uradni jezik.

A kar je pri vsem tem pa še najžalostnejše, je to, da je hrvatski uradni list prinesel vso to naredbo na čelu kot službeno tudi za Hrvatsko veljavno. Tedaj na Hrvatskem tudi uradni list noče nič več spoštovati državnih zakonov, premda je zvan v prvem redu, da jih brani. Zares daleč smo prišli!

Mi smo mislili, da se bo našel v saboru kateri poslanec, da opozori nemudoma hrvatsko vlado na to nezakonitost, toda molčalo je vse. Opozicija je seveda kasneje storila svojo dolžnost ter je v posebnem predlogu glede mažarizacije omenila vseh teh nezakonitosti. Toda neverjetno je, da bo odbor, kateremu je izročen omenjeni predlog, kaj storil proti mažarskemu nasilju, ker so v njem v večini mažaroni. Po postah pa zdaj strogo pazijo na vsako dopisnico, in če ni po mažarskem predpisu izdelana, mora se plačati denarna kazen.

To je pravo mažarsko nasilje, s katerim so zadovoljni hrvatski mažaroni, ki so seveda že zdavnje izgubili vsak narodni ponos. Zato je prišlo na Hrvatskem pa tudi že

tako daleč, da se rotí takim stvarim ne sme pisati. Glasoviti hrvatski romanopisec Gjalski je napisal krasno črtico v »Obzorovem« podlistku, katerej je dal naslov »Levelezölap«. V tej črtici opisuje boj mladega moža med vestjo in zakonom. Vest ga odvraca od nezakonitega dela, toda toliki primeri višjih, ki zakon kršijo, pa se jim nič ne zgodi, ga namamijo, da izkrivi menico, samo da pride do denarja.

Pred očmi mu je vedno dopisnica z mažarskim napisom, o katerem pa dobro vé, da je nezakonit, saj je vendar moral znati pri juridičnem izpitu tudi oni paragraf, po katerem je na Hrvatskem uradni jezik le hrvatski za vse urade. A če se minister ne drži zakona, zakaj bi ga držali pa drugi ljudje. Toda vest vendar zmaga, ali bolje strah pred kaznijo, kajti on vé iz izkustva, da se malim ljudem ne prizanaša in da se zakon ne sme kršiti, če tudi je resnična nemška prislovica: »die kleinen Diebe hängt man auf, die grossen lässt man laufen«. A kaj se je zgodilo s to črtico? Redarstvena oblast jo je zaplenila in sodnijska oblast je zaplenbo potrdila, češ da ta spis pomeni podpihovanje proti višji oblasti.

In vendar je povedal Gjalski čisto resnico. Minister, ki krši državni temeljni zakon, je storil krivico, in zato je v ustavnih državah ministerstvo odgovorno saborom, ki imajo pravico takšne ministre, na Hrvatskem vlado, staviti pod obtožbo. A v tem slučaju je minister gotovo prekršil zakon, a pregrešila se je tudi hrvatska vlada, ki popušča, da se v njenem delokrogu, za kateri je ona odgovorna, tako bahato prezira jasni zakon. A kakšne so slednjič oblasti, ki ne dovoljujejo domoljubnemu časopisju, da brani ono, kar je po zakonu zagotovljeno, a tudi že samo po sebi hrvatskemu narodu najdražje, namreč njegov jezik, katerega mu hoče Mažar z vso silo zatreti. Zares, globoko smo pali na Hrvatskem!

Preganjanje kristjanov na Kitajskem.

Omenjali smo že večkrat, kako hudo se godi kristjanom v Kitajskem cesarstvu. To se posebno jasno razvidi iz sledečih dveh pisem, katerih prvo je pisal č. o. Barnaba Nanetti, provikar misijona v severnem Chansi patru generalu v Rimu. Prvo slóve: Prečastni oče!

Gospod Bog je del naš vikarijat na hudo poskušnjo, prišla je nadenj lakota, kuga in preganjanje.

O lakoti ne pišem. O kugi opomnim, da se je lotila vseh redovnikov, dijakov in služabnikov, začela pri P. Frančišku Saccani in napadla vse do P. Mihaela iz Milana. Bolezen je bila tako huda, da sinzi od strahu niso hoteli več streči bolnikom. Na praznik sv. Trojice, 10. junija, je umrl P. Bernard, naslednjo nedeljo gvardjan P. Egidij, slednjič brat Bernardin.

Dne 26. junija je apostolski vikar, preč. Gregorij Grassi, ukazal volitev novega gvardjana, in volitev je zadela mene.

A že drugezga dne je nastalo preganjanje, najprej zoper protestante, potem zoper katoličane.

Dne 28. junija je poslal namestni kralj četo upornikov, ki se imenujejo I-Huo-Kiu en, z naročilom, naj razdenejo in požgô hiše in pomore kristjane.

Isti dan je šel k podkralju vč. Frančišek Fogolla, koadjutor, s prošnjo, da bi dobil kako varstvo, a podkralj ga je zapodil

z ostrimi besedami: »Nikakor ne, pojdi od tod!«

Na večer je šla moja sestra (redovnica) z neko drugo frančiškanko in z nekaterimi deklicami zavetišča iz mesta, in res se jim posreči priti skozi mestna vrata, dasi so imeli vojniki strog nalog, nobenega kristjana ne pustiti iz mesta. Sestre niso spoznali.

Pater Elija Fachoni pa, ki je prišel do vrat, ni mogel naprej. Spoznali so ga in peljali pred sodnijo ter ga vprašali, če se hoče odpovedati veri. On pa odgovori z odločnim povdankom: »Moja vera je jeklena, ne vdam se!« Tedaj zaukaže mandarin, da ga peljejo nazaj v rezidenco.

Istotako so prijeli pri mestnih vratih sedem bogoslovcev, jim zvezali roke in vrat in jih tako pustili celi dan, ker niso hoteli zatajiti vere.

Tedaj pridejo mandarini z rabeljem in z mnogimi vozovi in jamejo pestiti oba prečastita škofa (Grassi in Fogolla), da bi zatajila vero; oba pa s P. Elijem vred sta izrekla, da nista zato zapustila domovine in storila tako dolgo pot, da bi sedaj zatajila vero. Osupnjeni radi take stanovitnosti so odšli mandarini.

Zvečer je poslal gubernator upornike, da zažgo cerkev, a Taotei in še jeden uradnik, ki nam je bil naklonjen, sta posredovala, da se ni pokončala cerkev; dobili smo pa šestdeset vojakov, ki so obkolili rezidenco. To je trajalo osem dni.

Da pa kdo ne uide, veli podkralj v hišo prefekture pripeljati sedem frančiškank, pater Elijo, Teodorika, brata Andreja, deklice in služabnike.

V teh odnošajih in nevarnostih me postavi pred škof Grassi za provikarja. In res, čez dva dni veli podkralj vse pripeljati pred sodbo in jih da usmrtiti. Najprej da obglaviti oba škofa, potem druge po vrsti.

Pripoveduje se, da so sestre frančiškank, ko so bile obsojene k smrti, glasno zapele Te Deum laudamus. Da ne bi kristijani trupla svetnikov pokopali, pravijo, da so jih sežgali.

Drugi patri niso bili umorjeni, ker so se na dan pred sv. Petrom po vrveh spuščili čez mestno obzidje. P. Dominik je bil zelo bolan in se je z dvema drugima duhovnikoma skrnil v drvarnico. Drugi misijonarji so skušali priti čez reko, a bati se je, da so prišli v roke preganjalcem. Toliko vem, da je en duhovnik, ki je bežal v provincijo Chen-si, bil vjet in so ga vrgli v ogenj.

Iz mesta Tai-iuen-fu se je raztegnilo preganjanje na vse pokrajine okrog. Pogani smejo kristjane mučiti, kakor jim drago, zlasti pa preganjajo družinske očete in jih moré, ako nočejo zatajiti vere.

O materijalni škodi ne govorim; od škofove rezidence do najzadnjega oratorija je vse razdejano in pokončano.

Oprostite vč. oče, da zamorem le malo pisati, ker vtujen sem od dolzega pota. Prišel sem v Mongolijo k belgijskim misijonarjem, s patrom Kajem, Edvardom in še enim duhovnikom. Tudi tukaj nismo popolnoma varni.

O priliki zopet pišem; prosim lepo serafiškega blagoslova in prosim, da se ta žalostna poročila dajo na znanje tudi predstojnikom moje provincije.

Mongolija, Sia-ciao-pan 7. avg. 1900.

Fr. Bernaba,
provikarij.

Drugo pismo iz Kine.

Tong-imen-fang 18. avg. 1900.

Oblastnik dežele Chan-si, zloglasni Yu-Hsien je zaukazal, naj oba (v prvem pismu omenjena) prelata, Grassija in Fogollo pri-mejo, jima roke na hrbtu zvežejo in ju pripeljejo pred njegovo sodišče. Isto naj se zgodi z drugimi duhovniki in seminaristi.

Ko so jih pripeljali, planil je sam gubernator ali podkralj besen kakor satan nad škofa, zavihtel meč in z enim samim mahljajem odsekal pred škofu Gregoriju Grassi glavo, da je kar padla na tla. Hitro na to je planil nad škofa Fogollo, njegova glava pa je padla še-le na drugi mahljaj.

Tedaj zaukaže vojakom, naj hitro umore ostale misijonarje, 12 ali 14 seminaritov in služabnike.

Sedaj so prišle na vrsto sestre frančiškank, deklice in sirote, ki so stale tu

kakor nedolžne golobice. Vojaki so jim prigovarjali, naj se odpovedo krščanski veri in se zaroče ž njimi. Vse pa izjavijo enoglasno, da hočejo raji umreti, nego zgubiti nedolžnost in se odpovedati Gospodu Jezusu Kristusu. Tedaj zarjove vojaki kakor divji Levi, potegnjejo meče in pomore vse do zadnje.

Bilo je umorjenih duhovnikov in katoličanov krog dvesto, vrhu tega še šestdeset protestantov, ki so iskali v mestu zavetja.

Kaj se zgodi z nami? Obdani smo sicer od sovražnikov, dosedaj nam pa še niso storili sile. Gubernator naše pokrajine varuje našo rezidenco in je celo dal usmrtiti par upornih kolovodij. A radi tega raste jeza sovražnikov in bati se je najhujšega.

Ker sedaj ne morem pisati Njega emnenci kardinal prefektu, prosim Vas, preč. oče, da mu sporočite vsebino tega pisma in podelite serafiški blagoslov prevdanemu

Vam duhovnemu sinu

Fr. Amat. Pagnuoci, Vic. apost.

Politični pregled.

V Ljubljani, 18. januarija.

Državnozbornske volitve. Tudi včeraj je vladal mir na volivnih bojiščih, kjer se je z malo izjemami že dovršil boj. Volila je včeraj samo dunajska trgovska in obrtna zbornica dva poslanca. Izvoljena sta, kot je bilo pričakovati, zopet liberalca Kink in Kitschelt z 39, oziroma 37 glasovi. V tem zastopu torej ni nikake izpremembe.

Bolj živahna bo pa današnja zadnja volitev v nižjeavstrijskem veleposestvu. To skupino je doslej zastopalo šest liberalnih in dva konservativna poslanca in to vsled kompromisa, ki sta ga sklenili mej seboj obe stranki. Sedaj bo pa baje drugače. Konservativci bodo sicer tudi sedaj lojalno izjavili, da so voljni voliti šest liberalcev, ako volijo liberalci dva konservativna kandidata, liberalci pa o tem nočejo ničesar slišati. Le toliko so voljni udati se, da bodo volili dose-danjega poslanca opata Dun gla. Vsekako bo torej zelo zanimiva današnja volitev. — Glavne volitve bodo s tem završene. Izvoljenih bo z današnjim dnem 423 poslancev in preostajata le še mandata mesto barona Dipaulija in češko-narodnega delavca Klofača.

O položaju. Vse avstrijsko časopisje se peča sedaj ob završenih državnozbornskih volitvah z vprašanjem: bo li novi parlament zmožen za redno parlamentarno delo? Čujejo se večinoma zelo pesimistiški glasovi, ki naravnost izjavljajo, da bi bilo bedasto soditi, da bo novi državni zbor zmožen za delo. Neki član katoliške ljudske stranke pravi: Razmere v novem parlamentu bodo mnogo bolj zamotane, kot so bile poprej. To nam potrjuje že pogled v izid sedanjih volitev. Čehi sicer ne bodo onemogočili potrebnega dela, toda pričakovati moramo obstrukcije od radikalne strani. Na sestavo delavne večine, kakor si jo predstavlja dr. Baernreither, skoro ni misliti. Gotovo je le toliko, da bo katol. ljudska stranka posredovala. Bolj optimistiški pa sodi vladnim krogom blizu stoječi politik. On pravi, da ni prav nobenega povoda za prevelik pesimizem. Volivna borba v primeri z drugimi leti ni bila tako huda. Dalje moramo pomniti, da je sedanji parlament nov, in momenti, ki so prej ločili razne stranke, ne pridejo več v poštev (?) v novi zbornici. Vse ali vsaj največ pa je odvisno od takta, s katerim se bo nastopalo. Zahtevalo se bo velike vztrajnosti in mnogo dobre volje, toda obupati ne smemo. Treba bo najti pred vsem podlago za skupno delovanje (aha!); poslanci se morajo spominjati, da je bil državni zbor razpuščen šele, ko so se izrabila vsa druga sredstva. Ta okolnost se bo omenjala brž-kone tudi v prestolnem govoru. — Že iz gorenjega stavka o skupni podlagi je razvidno, da tudi vlada ne goji nobenih posebnih nad na novi parlament, ker ne ve in ne zna, kako najti vspešno podlago za skupno delovanje.

Čehi proti Poljakom. Poljski grof Wodzicki je imel pred kratkim volivni shod, na katerem je, kot smo že omenili, vabil češke poslance, naj skupno delujejo s Poljaki. Radikalnim elementom v mladočeških krogih ni všeč to vabljenje. V njih imenu odgovarja Stranskega glasilo, da »Čehi ne morejo imeti nikake skupnosti z osebami, ki same prenasočene jezikovnih pravic in

privilegijev, tako žaljivo govore o naših narodnih zahtevah. Opozarjamo le, pišejo »N. L.«, na poljskega magnata, kateremu je že to preveč, kar nam je dovolil sodrug grof Badeni, akoravno smo mnogo številnejši od Poljakov. Mladočeškimi poslancem ne bo torej nič drugega preostajalo, nego z lastno močjo podati se v boj in upirati se vsestranskim navalom. — Tako sodijo seveda samo radikalni krogi v mladočeškem klubu.

Zu vzevo vseh antisemitskih poslancev, seveda samo nemških, se ogreva zadnja »D. Zeitung«. Krščansko-socialni in nemškima ljudskima strankama priporoča, naj potom odkritosrčnega skupnega postopanja popravijo krivice in napake, ki so jih dosedaj zakrivile. Temu nasvetu pa najod ločnejše oporeka »Ost. R.«, češ, »dogodki pri sedanjih volitvah so jasno pokazali, da so krščanski socialci najpogubnejša stranka, ki je sploh kedaj eksistirala.« — Kričaški prusofilski Schönerejevci so pa seveda najboljša stranka v vsakem oziru.

Pruska poslanska zbornica, ki bo v kratkem zopet izrekla svojo sodbo nad vladno predlogo o gradnji kanalov, sestoji sedaj iz naslednjih strank: konservativcev je 138, članov centra 100, skupaj 238, torej nad polovico, takozvanih slobodnih konservativcev je 58, nacionalnih liberalcev 74, članov ljudske stranke 25, članov liberalne zveze 11, Poljakov 12 in 7 divjakov. Izpraznjenih je šest mandatov. Od teh je 111 poslancev objednem članov nemškega državnega zbora. Skupno zahteva vlada za zgradbo izredno pomnoženega kanalskega omrežja 389.010.700 mark. Vlada je tokrat prepričana, da se ji ne bo godilo tako slabo, kakor prejšnja leta, ker je vsprejela v načrt tudi nove proge, proti katerim centrum in njemu sorodne stranke skoro ne bodo mogle glasovati.

Angleški kabinet in položaj v Južni Afriki. Za današnji dan je sklican londonski kabinetni svet k izredno važni seji. V razgovoru bo kajpada pred vsem neugodni položaj v Južni Afriki. Lord Kitchener zahteva 40.000 mož pomoči. Kje jih dobiti? Člani londonskega kabineta bodo zaman preresetavali to vprašanje. In potem, ali bi ta pomoč zadostovala? Vladni krogi so v velikih skrbeh. Večina odgovarja: Kolonije naj nam preskrbe potrebno število vojakov. A te so odposlale vse, karkoli je bilo v njih moči. Ako odpošljejo še več, za boj proti Burom itak ne posebno zmognih sil, imajo gotov upor na domačih tleh. Govorilo se bo tudi o posredovanju. Došlo je vladi že nekaj zasebnih nasvetov, na katere se pa v svoji oholosti ne bo hotela ozirati. O ruskem carju so sedaj prepričani, da se ne bo umešaval v zadevo, nizozemska kraljica je pa preveč vneta za Bure in njih zahteve, da bi mogla postaviti pogoje, ki bi jih lahko vsprejeli Angleži. O posredovanju torej sedaj ne bo govora, pa tudi o potrebni pomoči za Kitchenerja ne.

Slovstvo.

»Pučki Prijatelj« broj 1., letnik II. Vse-bina: Prigodom nove godine. — Svečenci i učitelji. — Preporadjajmo vinograde. — P. n. g. predplatnicima. — O gnojenju livada. — Sumpor u konobarstvu i pravljanje sumpornih trakova. — Sadjanje voćaka. — Naši konji (s sliko). — Pitanja in odgovori »Pučkog Prijatelja«. — Vestii iz svieta. — Gospodarske vestii i sitnice. — Razne vestii. — Celoletna naročnina na »P. P.« znaša 2 kroni.

Dopisi.

Suštanj, 16. jan. V številki od torika, 15. jan., ste objavili članek »Südmark« in med drugim objavili, da je dobil nek obrtnik 2000 kron posojila. Ta obrtnik je tukajšnji oštir in posestnik Franc Petschnigg (!). Mož je bil svoj čas v Divači na kolodvoru za restavraterja in kakor znano, se tudi štel med narodnjake. Izjalovil se je, ker je upal, da mu bodo zlata zrna v dobi »Woschnagg Hans« cvetela. Sedaj je pa drugače, in če bi ga ne bili lansko leto Slovenci podpirali iz usmiljenja, bi bil že išel rakom žvižgat.

Sedaj, ko se je 11. prosinca pokazal dobrega agitatorja za dr. Pommerja, odklenkalo mu je, kakor tudi drugim njegovega kalibra.

»Na delov, glasi se sedaj pri nas poziv, združiti se je potreba, da zataremo tisti mrčes, kateri je že predolgo na naših praih pil sok slovenske marljivosti.

Kmet, rokodelc, obrtnik in trgovec se morajo združiti, in to se more uspešno zgoditi, ako se duhovščina poprime nauka in ljudstvo pri vsaki priliki navdušuje za lju-bezen do naroda.

Trg Šoštanj po novem štetju 1100 prebivalcev broječ, ima — ne vprašajte kako in zakaj — po ljudskem štetju kaci 192 Nemcev, v istini bi jih pa komaj kaci 60 našeli.

V sklepu članka stavite vprašanje »Kaj pa naša straža? Tudi mi vprašamo: Kaj pa »Naša straža?« Pozivljemo »Našo stražo«, naj se zdrami in prične odločno delovati.

Tukaj bi našel mesto z dobrim zaslužkom sodar in klepar!

Zavednim Slovincem opomnimo, da je skrajni čas prijeti sveto delo, da ohranimo naše kmete, obrtnike in trgovce pred propadom vsled tujega nasilstva.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 18. januarija.

Osebna vest. Gospod deželni predsednik baron Hein je bil včeraj pri cesarju v avdijenci.

Pogreb gospoda dr. A. Moscheta je bil včeraj popoldne jako veličasten. Za mrtvaškim vozom, ki je bil obložen z vencii, so šli sorodniki in mnogo občinstva iz vseh krogov. Pogreba so se mej drugimi udeležili: Dvorni svetnik dr. grof Schaffgotsch, podmaršal Hüchsmann, deželni glavar pl. Detella, dvorni svetniki Schemerl, pl. Rühling in Lubec, župan Hribar, podpredsednik deželnega sodišča Pajk, zastopniki odvetniške in notarske zbornice itd.

»Meščanski klub« v Ljubljani je sinoči zopet pokazal, da se lepo razvija. Sinočni društveni družbinski večer je nudil članom mnogo raznovrstne zabave. Gospod predsednik Ledenic, ki se z mladeniško živahnostjo uprav žrtvuje za društvo, je s svojim nemalim trudom dosegel, da je »Meščanski klub« postal prijetno zbirališče naše inteligence in da neprisiljena zabava, katera se vedno dobi v »Meščanskem klubu« množi število društvenih prijateljev. Prihodnji družbinski večer naznanimo pravočasno, opozarjamo pa že naprej, da se bo tudi prihodnjč poskrbelo za raznovrstno zabavo.

V pokoj namerava stopiti dvorni svet. g. Šuklje.

Iz Kranja, 17. januarija. Izredno veličasten je bil danes popoldne pogreb g. Fr. Dolenca. Rojen je bil v Železnikih kot sin priprostih starišev. Bog ga je pa že tu na zemlji posebno blagoslovil, gotovo za plačilo, ker je tako vzgledno izpolnjeval četrto božjo zapoved, imel tako spoštovanje in skrb do svojih starišev. S svojo pridnostjo in umnostjo si je pridobil mnogo premoženja, s svojo ljubeznjivostjo in blagim srcem pa neštevilno prijateljev tudi izvan svoje domovine. Od vseh strani so prihitali odličnjaki vseh stanov skazat mu zadnjo čast. Krasnih vencev je bilo toliko, da so jih peljali pred krsto na posebnem vozu. Glavne zasluge si je pa pridobil za naše mesto. Kot predsednik olepševalnega društva skrbel je vzlasti za lepoto kraja. Glavna zasluga je pa, ki jo ima poleg drugih veljakov, otvoritev naše gimnazije, in to se je uvaževalo, ko je dobil zlati zaslužni križec. Gimnazija se je s tem hvaležno skazala, da so se vsi dijaki udeležili sprevoda ter zapeli ganljivi žalostinki. Iskreno sočutje vsega prebivalstva je gotovo tolažba žalujoči, blagi družini.

Raz političnega meteorolog. opazovališča na ribniškem ozemlju. Zvezde repatice so se prikazale na obzorju. Osem izvodov Malovrhovih »Novic« je prišlo na ortneško pošto za gregorško župnijo. Veselo znamenje pa je, da so postale »Novice« katoliško narodne, ker so si poiskale naslove iz koledarja družbe sv. Mohorja.

Umrli je 16. t. m. č. gospod Benedikt Hrtiš, župnik pri sv. Vidu blizu Ptuja, v Gradeu v bolnišnici usmiljenih bratov. Pogreb je bil danes popoldne.

V začasni pokoj gre zaradi boleznii č. g. Josip Somrek, kapelan v Marnbergu, ter se preseli v Gorico.

Ljubljana brez župana. Ob sklepu lista smo dobili brzojavko z Dunaja, ki govori čisto jasno. Volivne sleparije so razkrinkane in so našle pravico. Posledice te razsodbe so jasne: Hribar je odstavljen in vse njegovo vladanje zadnje leto je bilo nepostavno, usiljeno in brezpravno. Isto velja o drugih odbornikih, ki so bili 1899. izvoljeni v drugem in tretjem razredu. Več jutri.

Poljedelski in industrijski svet je 14. t. m. zboroval na Dunaju. Nevarnost je namreč, da se po novi trgovinski pogodbi z Nemčijo zviša nemška uvozna carina od slada. Ker se na leto za okroglih 60 milijonov kron slada izvažajo v Nemčijo, je torej ta industrija velikega pomena za industrijo sploh in posebe za kmetijstvo. Poljedelski odsek je najprvo zboroval sam v poljedelskem ministerstvu. Posvetovanja, katero je vodil podnačelnik posl. Povše, so se udeležili zastopniki ministerstva ter osem odsekovih članov, večinoma z Moravskega in Češkega. Odsek je bil soglasnega mnenja, da je to vprašanje velevažno za poljedelstvo. Četudi bi se še nadalje v Nemčijo izvažal izvrstni češki in moravski ječmen, vendar bi bilo naše poljedelstvo na veliki izgubi, ko bi se carina od slada zvišala. Naravno je torej, da je poljedelski odsek pritrdil predlogom industrijskega sveta, kar se je konstatiralo pri skupni seji v trgovinskem ministerstvu. Obljubljeno nam je obširnije poročilo.

Državnozborna volitev v Mariboru. Pod tem naslovom piše »Slovenski Gospodar«: Udeležilo se je volitve samo 29 slovenskih volivcev. Pri zadnji volitvi pred tremi leti jih je bilo še 36. Zakaj to nazadovanje? Prvi vzrok, ker se naše politično društvo za to volitev popolnoma nič ni pobrigalo. Nobenega posvetovanja ni bilo, nobenega shoda, nobene agitacije. Drugi vzrok pa je nemarnost slovenskih volivcev samih. V Mariboru je treba moža, ki bi vzbudil malo več življenja.

Ljudsko štetje Tudi na Štajerskem so se godile velike nerednosti glede občevalnega jezika. Nekaterih sploh niso vprašali po občevalnem jeziku. Drugod so vprašali: Ali znate nemški? Če je mož odgovoril, da zna tudi nemški, vpisali so ga za Nemca. Drugega so kar brez vprašanja zapisali med Nemce. Tako se izvršuje zakon.

Pri ljudskem štetju v Gradcu se je na tisoče slovenskih delavcev in raznih služabnikov zapisalo med Nemce. Na tak način se bodo potem Nemci zaman veselili malega števila Slovencev, ker jih je v rešnici mnogo več.

Cirkus Barnum in Bailey pride v Ljubljano. Sedaj se ta največji cirkus sveta mudi na Dunaju.

Ogenj. V torek popoldne je pogorela streha na tovarni za barve tvrdke Venezian pri Škednju. Gasilci so imeli dve uri trdega dela. Škode je do 6000 kron.

S tira je nocjo skočil tovorni vlak na postaji Ilir. Bistrica. Zato sta tržaški poštni in brzovlak imela zamudo.

Nesreča. Dne 14. t. m. sta brata Jože in Jurij Vidmar iz Gor. Bernika v gozdu napravljala drva. Popoludne je prišla za njima z vozom Jožetova žena ter se ustavila v grabnu, koder sta spuščala debla. Ženo je deblo do smrti ranilo, da je v kratkih trenutkih bila mrtva.

Truplo, katero so na Fužinah potegnili iz Ljubljane, je Karola Bokala, ki je bil kurjač na pošti v Ljubljani.

Koroške novice. Gg. župnika Premru, Kirchmaier in tajnik Rozman so bili zaradi »kolportaže« obsojeni vsak na 6 kron globe, ker so razširjali vabila (!) na shoda v Možici in Črni. Lepe stvari! — Judežve groše od »šudmarke« so dobili: Šola v Pliberku, neki učenec kmetijske šole in neki učitelj. — V Logivasi je pri občinskih volitvah zmagala slovenska stranka. — Električna razsvetljava v Celovcu bo stala do 1,700 000 kron.

Judeževi groši. Da so Italijani kupovali slovenske glasove, je obče znano. Tako so tudi minolo nedeljo Ivanu Starcu iz Barkovelj ponujali 2 gl. za njegov glas. Mož je star že nad 70 let in jako težko hodi. A odločno je zavrnil ponudbo in z največjo težavo lezel v Rojan, kjer je oddal

svoj glas za slovenskega kandidata. Čast takemu starčku, ki bodi vzgled značajnosti mlajšemu rodu, ki le prerad jemlje Judežve groše.

Poročil se bo 21. t. m. bivši ministrijski predsednik grof Thun z grofinjo Vratislav. Poročil ju bo knez nadškof baron Skrbensky v Pragi.

Mlekarna pri Sv. Trojici v Slo. goricah kaj lepo napreduje. V dobrih treh mesecih je dobila 20.868 l mleka, za katero je izplačala 2086 K 60 v. Nasprotniki pa delajo zgago.

Narok za izvrbo ljudskega štetja. Celjski »Uradni list« naroča: 1. Najkasneje do dne 20. januarja letos mora biti ljudsko štetje v okoliših vsake občine dokončano. 2. Najkasneje do dne 23. januarja morajo hišni listki, ki se nanašajo na obratišče, nahajajoče se v kateri drugi občini, biti doposlani tem drugim občinam. 3. Najkasneje dne 23. jan. morajo se vsled izida popisovanja izpolnjene zapisnice in zbiralne pole odposlati političnemu oblastvu, a 4. razvidnostne pole in pripadajoči zapisnik svot morajo se odposlati najkasneje dne 8. februarija 1901.

„Radikalne listy“, glasilo »državnopravne stranke« na Češkem so prenehali vsled denarnega poloma. Pri preiskavi so prišli na dan take reči, da se je društvo, ki izdaje list, razšlo in list propadel.

Nadebudna mladina. Pri seji nekega krajnega šolskega sveta na južnem Koroškem je tožil neki nadučitelj sledeči slučaj: »Pred par dnevi me sreča deček N., ki je prošlo jesen izstopil iz šole. Imel je smodko v ustih in me ni pozdravil. »Ali te ni sram? Komaj si izstopil iz šole, pa kadiš smodke!« mu rečem. Deček pa se divje zakrohota: »Imam še nekaj pri sebi«, potegne steklenico žganja iz žepa in parkrat krepko potegne. Brez pozdrava gre naprej«. Smodke pa žganje! Mladi rod, ki ima le ta ideal, bo slabo služil domovini.

C. kr. poštnohраниlišni urad na Dunaji razpošilja vsaki mesec okrožnico, s katero se razkazujejo podatki glede denarnstvenega prometa v minolem mesecu. Razven tega še izdaja tudi letopis za posamezna leta. Odkar zavod posluje, ves čas je naš list po izvestjih mesečnih in pa letnih povzemal črtice, o katerih smo sodili, da bi zanimale naše občinstvo. Te dni smo dobili najnovejšo uradno okrožnico. Dosedanji »Circular-Verordnungsblatt« je izgubil besedo - prednico in se zanaprej imenuje »Verordnungsblatt des k. k. Postsparsassen-Amtes in Wien«. Iz te prve številke letošnje povzamemo sledeče podatke: Uradni del naznanja, da je dosedanji ravnatelj poštnohраниlišnega urada, Franc vit. Wacek pl. Orlic stopil v izprošeni si stalni pokoj in da se mu je naznanil izraz Najvišjega zadovoljstva za njegovo mnogoletno zvesto in odlično službovanje. Imenovanec ima naslov in značaj načelnika sekcijskega. Naslednik mu pri vodstvu poštnohраниlišnega urada je kot ravnatelj postal dr. Mansuet Kosel, dosedanji ministerjalni svetovalec pri trgovinskem ministerstvu. Odredbenik nadalje razkazuje podatke o prometu tekom meseca decembra. O tem poročamo v posebnej črtici. V neuradnem delu okrožnice nahajajo se poročila o poštni hranilnici na Ogerskem, Belgiji, Francoskem, Taljanskem, Nizozemskem, Švedskem, pa v Indiji. Tudi iz tega oddelka bomo priobčili posebne novice. Za sedaj pristavimo še to: Ako bi kdo želel prebrati vse, kar piše odredbenik, lahko ga dobi na ogled na domačej pošti. In vsak uradnik bo rad ustregel v tem obziru opetovano razodetelj želji od strani poštnohраниlišnega urada.

Polajšave učiteljem. V bodoče bodo se onim učiteljskim osebam, ki so izven uradnega sedeža kakega davčnega urada nastavljene, njihovi službeni prejemki dopošljali po poštnih nakaznicah, ako to kateri učitelj želi. V ta namen morajo šolska vodstva pobotnice in plačilne liste onih učiteljev, katere stvar zadene, najkasneje do 25 dne prejšnjega meseca odposlati izplačujočemu davčnemu uradu, in obenem priložiti znamkovano golično poštno nakaznico, na kateri je razven zneska že vse izpolnjeno, t. j. adresa napisana.

Poštna nakaznica v sedanji obliki bo baje odpravljena. Tako bomo v me-

seščniku »Mittheilungen des Postbeamtenvereines in Wien«, in list dostavlja, da bo nova nakaznica dobila kupon, ki je podoben kuponu na poštnohраниlišni »Položnici«. Pri novem poslovanju bi stranka popisala celo golično, uradnik pa bi podpisal samo svoje ime in pritisnil poštovni pečat, potem pa kupon od ostalega lista odtrgal ter ga v ime receptisa izročil stranki.

V Ameriko se je minolo leto skozi Ljubljano odpeljalo 1563 oseb. Na kolo-dvoru so prijeli 73 mladeničev, ki so se hoteli odtegniti vojaški službi.

Za katoliško mažarsko univerzo. Pri letnem shodu katoliških duhovnikov budimpeštanskega okraja se je naglašala potreba katoliške mažarske univerze, ker na posvetnih vseučilišnih tako manjka katoliških profesorjev. Zato pa je treba mnogo denarja, in sklenilo se je, da se obrnejo do katoličanov za prostovoljne doneske.

Mrtev se je zgrudil v nitranskem komitatu na novega leta dan dekan Hancos med sv. mašo. Bil je takoj mrtev.

Slikar Vereščagin se je napolil v Kino, da slika prizore z bojišča.

Umori v Solunu Nedavno se je pripeljal iz Jafe v Solun bogati grški trgovec Panagotis z ženo in otrokom. Ko grede zvečer po ozki ulici, napade jih 5 roparjev in zahtevajo denar. Ko Panagotis odda ves svoj denar, ubijejo roparji njega, ženo in otroka in razmesarijo trupla. Kmalu redarji zasledijo grozno ubojstvo in zasačijo tudi 2 roparja. V stanovanju teh dveh pa najdejo še devet trupel.

Železna vrata. Iz Oršove se poroča, da že mnogo let Dunava pri Železnih vratih ni bila tako plitva. Skale kar štrlé iz vodé. Dva km dolga skala blizu Prigrada je kakor most. Le na enem kraju je treba deske, in mogoče je priti s suho nogo preko Dunave. Od raznih krajev hodijo ljudje gledat izredni prizor.

Dewet — mesar. O slavnem burskem generalu Dewetu, ki Angležem zadaje toliko nepričakovanih udarcev, pripoveduje »Allgemeine Fleischer Zeitung«, da je bil pred izbruhom vojne dalje časa mesar in pozneje trgovec z živino. V Pretoriji je imel Dewet slovečo mesarijo.

Pijančevanje ženskih v Londonu je ena največjih ran tamošnje družbe. Lani je moralo do 11.000 nesrečnic zaradi pijančevanja v ječo Holloway. Čez 8000 od njih je bilo že prej čez šestkrat zaradi tega kaznovanih. Vsakemu inozemcu se mora zdeti čudno, ko vidi po polnoči pijane ženske kolovratiti po ulicah. Glavni vzrok tega žalostnega pojava je v tem, ker je angleška delavka že v zgodnji mladosti svobodna, kakor mladenič in nima nikake oblasti nad seboj. Kadar se taki »gospodičini« zljubi, gre z demá, se omoži, če hoče brez očetovega dovoljenja, ali pa tudi ne. Stanovanja so slaba in prenapolnjena, poštenih gostiln manjka. Londonske gostilne so prave beznice, kamor pošten človek težko zaide.

Velikanski most bodo zgradili v Avstraliji čez morski rokav med City in severnim Sidneyom. Most bo stal okoli 60 milijonov kron.

Kaj pa »inteligencia?« Iz naših »intelligentnih« se ljudje že norčujejo. Tako je neki šaljivec zastavil vprašanje: »Kakšen razloček je med Dimnikom in med »Učit. Tovarišem«? — Odgovor: »Tovariš« je za »prangerijo«, Jaka pa za »plankerijo«. — Gospod Kosi res ni bil nikoli pri škofu pri kosilu. Škofovo kosilo mu je neki tovariš oponašal le, ker je g. Kosi lani glede neke točke Strmškovega govora povedal neke bevede, ki liberalcem niso bile všeč. — Pri kosilu pri škofu ljubljanskem pa je res bil Jaka Dimnik, »duševni vodja« naprednega učiteljstva in njegova tovariša Režek in Gangl. To povabilo se je zdelo »intelligentnemu« Jakcu tako častno, da je povsod kazal okoli škofovo vizitnico in se bahal z njo ter pravil, kaj je jedel. No, no, take moze prepustimo radi oni liberalni »inteligenci«, ki ima učitelje samo za »Zählkandidate« kakor pri volitvah tako v družbi. — »Narod« ima zdaj rad »flečkajnarje«. O Elbertu piše na vatle, a tega ne pove, kako je Jelenc prosil kočevskih glasov, kako je Zupančič obljubil Koče-

varjem nemški državni jezik in kaj je ponujal Kočevjarjem Plantan. Pozvali bomo enkrat »inteligenco« na odgovor zaradi nekaj pisem, ki so romala semtertje. — Iz krajev, kjer je le po pet liberalcev, prihajajo »Narodu« najgromovitejše čestitke zaradi zmage v mestih; s tem hočejo baje pokazati, da je tam vse ljudstvo liberalno. Mi pa gremo pogledat številke pete kurije in se — smejemo.

Društva.

(Katoliško izobraž. društvo sv. Jožefa v Tržiču) ima 27. t. m. ob 4. popoldne v društvenih prostorih svoj letni občni zbor. Na dnevnem redu je: 1. poročilo predsednikovo, 2. poročilo blagajnikovo o denarnem stanju društva, 3. volitev novega odbora, 4. slučajnosti.

(Podporno društvo v Tržiču) napravi 20. t. m. v gostilni g. H. Dobrin-a (na Skali) svoj plesni venček s srečolovom.

(Narodna žitnica v Celju) priredi, kakor smo že poročali, dne 20. jan. to je prihodnjo nedeljo in sicer v veliki dvorani »Narodnega doma« plesni venček. — Ker se posebna vabila ne razpošiljajo, vabi odbor tem potom vse častite člane in druge slovenske goste, da se v mnogobrojnem številu venčka udeležijo. — Upamo, da nas bodo častiti zunanji udje in gostje, kakor po navadi, tudi letos s svojim pohodom počastili. Nečlani plačajo vstopnino po 1 K. Ker je nežna mladina že plesne vaje tako pridno obiskavala, ker je odbor skrbel za bujne šopke in bo svirala cela »Narodna godba«, smemo pričakovati prav sijajnega večera. Odbor.

(Jugoslovanski klub) »Slovenske Besede« na Dunaju (I. Bräunerstrasse 7) ima zabavni večer s plesom 19. jan. ob 8. uri zvečer. Redni sestanki (jour-fixe) vsak četrtek.

Darovi.

Za Jeranovo dijaško mizo: Presvetli knezoškof dr. Anton Jeglič 60 K. — G. M. Pintar, župnik na Trati, 10 K. — G. A. Jemec, župnik Podlipi, 5 K. — Gosp. F. Gornik, dekan v Postojni, 10 K. — G. A. Janežič, finančni komisar v Ljubljani, 5 K. — G. Ozebov iz Lajš 3 K. — Gospod V. Aljančič, župnik na Dobravi, 10 K. — G. A. Abram, kaplan na Košani, 10 K. — G. T. Knizek, župni upravitelj na Vrabčah, 10 K. — G. J. Demšar, župnik v Št. Vidu pri Vipavi, 20 K. — Neimenovan 4 K. — Gospod Josip Lavrič, župnik v Logatcu, 10 kron.

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Katol.-narodna družba pri »Meti« v Žireh 4 K.

Za cerkev v Trnju. Premilostljivi knezoškof dr. Anton Bonaventura je daroval za dozidanje nove cerkve sv. Trojice v Trnju zopet 200 K. Bodi mu na tem mestu izrečena srčna zahvala! Bog povrni! — Dalje so darovali v letu 1900: Č. g. Janez Barle 4 K. — Neimenovana oseba iz Postojne 1 K. — Iz Amerike 11 K. — G. J. M. iz Ljubljane 6 K. — Nekdo 2 K. Neimenovan 3 K. — Vernim Slovincem, zlasti preč. župnim uradom priporočamo v nadaljnjo darežljivost cerkev sv. Trojice.

Bog plačaj!

Dijaški kuhinji v Kranju so poslali od 1. novembra 1900 do 11. januarja 1901 sledeči dobrotniki oziroma dobrotnice prispevke:

Matej Seršen v Skaručini 2 K, Janez Mikuž, župnik v Trsteniku, 10 K, Jan. Pfajfar, administrator v Javorjah, 8 K, J. Piber, župnik v Boh. Bistrici, 12 K, Miha Koželj, župnik v Podbrezju, 4 K, Jurij Dernovšek, župnik v Žabnici, 4 K, Anton Kocijančič, župni upravitelj na Gojzdu, 4 K, J. Kerčon, župnik v Predosljih, 6 K, Al. Stare, vpok. župnik v Ljubljani, 5 K, Nih. Noč v Javorniku 2 K, Globočnik v Cerkljah 10 K, do-brotnik iz Brežic 4 K, profesorski kolegij za november 10 K, gospa Emilija Žolgar iz Celja 20 K, profesor Jeršinič 1 K, prof. Pirnat 1 K; zložili ob krasnem glasbenem vspredu dveh dražestnih umetnic in ne-umornega umetnika njih častilci v Kostanjevici 5 K 16 h, gđč. Zdenka Debevc namesto venca umrli kolegiji Zinki Grum 6 K, župnik Fr. Rajčević iz Grahovega 20 K, občina Voglje po županu Molju 20 K, durakisti pri P. Mayrju 2 K, durakisti istotam 1 K, profesorski kolegij za dec. 10 K, baron Leon Baillou na Dunaju 20 K, dekan Fr. Kummer v Stari Loki 10 K, po gospodu

Izjava.

Dne 11. jan. je bil natisnjen v »Slov. Narod« članek z naslovom »Uzoren sodnik«, v katerem se znani škodoželjni dopisnik poslužuje med drugim tudi moje osebe, da ž njo sramoti in napada c. kr. sod. adjunkta g. I. Polenška v Vipavi. Da se pa izve čista resnica in spozna lažnjivost in obrekovalnost onega članka, sem dolžan to izjaviti: Impertinentna laž je, da je kedaj gosp. Polenšek v moji družbi dal »klerikalnim« volivcem v Vipolju za vino. Tudi je laž, da bi sploh kdo od naju kakemu volivcu v Vipolju le kapljo vina ob volitvah ponudil za agitacijo.

Laž je, da je gosp. Polenšek kedaj pomagal meni ali mojemu g. sosedu župniku Mezeku pri volivni agitaciji, kakor tudi laž, da ga jaz izpeljujem v »klerikalne« gostilne na agitacijo za »klerikalno« stranko. Kolikor imam čast poznati g. Polenška, se on nikdar ni utikaval v kake politične agitacije; pač pa je vsled svojega mirnega značaja, nepristranskega uradovanja in prijaznega občevanja v celi vipavski dolini izredno priljubljen in občešpotovan.

Na Colu, 17. januarija 1901.

Fr. Košir,
župnik

VABILO 48 1-1

redni občni zbor „Hranilnice in posojilnice na Igu“,

ki se hode vršil

v nedeljo 27. januarija 1901

popoldne po krščanskem nauku

v kapelanijskih spodnjih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računa za leto 1900.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Razni nasveti.

Na Igu, dne 16. januarija 1901.

Načelstvo.

Spretna in zanesljiva

blagajničarica

se sprejme pri tvrdki J. Perdan v Ljubljani. 47 2-1

Na prodaj sta

2 križeva pota

jeden za gl. 65.—, drugi za gl. 250.—

pri 16 12-4

FR. TOMAN-u,

podobarju in pozlatarju v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 1.

naduha. — Matija Nakerst, gostič, 59 let, bronche pneumonia.

14. januarija. Rudolf Supan, natakar, 16 let, skarlatina.

15. januarija. Jakob Arhar, hlapec, 67 let, naduha.

Cena žitu na dunajski borzi

dne 17. januarija 1901

Za 50 kilogramov.

Pšenica za pomlad . . .	K 7:82 do K 7:83
Rž za pomlad . . .	» 7:80 » » 7:81
Turšica za maj. junij/01 . . .	» 5:29 » » 5:30
Oves za pomlad . . .	» 6:27 » » 6:28

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306 2 m. srednji zračni tlak 736 0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura na Celsijevu	Vetровi	Nebo	Padavina v 24 urah
17. 9. zveč.	741.4	-7.8	brezv.	jasno	
18. 7. zjut.	742.1	-11.8	sl. jzah.	megla	0.0
18. 2. popol.	742.2	-4.0	brezv.	jasno	

Srednja večerajšnja temperatura -7.9, normalna: -2.5

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Lašk spisal Alessandro Manzoni. prev. I. B.—č.

(Dalje.)

Plemenitniki so hodili brez običajnega spremstva, s košaro v roki, da bi nakupili jestvin. Prijatelji se na ulici od daleč pozdravljajo in si molče ter urno namigujejo. Vsakdo, ki gre po ulici, se mora s težavo ogibati gnjusnim in opasnim zadržkom, s katerimi so tla potresena ali celo obložena. Vsakdo gre po sredi ceste, da bi mu z oken ne priletela na glavo kaka nesnaga, ali pa se boji strupenih praškov, katere so baje stresali z oken na mimohodeče ljudi, ali pa se boji namazanega zidu.

Tako je nevednost, ki je bila vedno o nepravem času previdna in srčna, povečala splošno bedo in napačni strah mesto pametnega in koristnega strahu, katerega je izprva zadušila.

Tak je bil del mesta, kjer ni bilo tako grozno kot drugod in kjer je bilo še par zdravih ljudi. Po opisovanju bede spomnimo se, da bodemo morali opisovati še hujšo. Zato tukaj ne opisujemo, kako so okuženi ubožci, otroci in ženske, ležali po tleh, kako so jih vlačili sem ter tja. Za tedanje človeštvo je bila obupna tolažba že to, kar se nam potomcem zdi najhujše zlo, če čitamo, koliko ljudi je izumrlo.

Sredi te samote je Renzo že precej daleč prišel, ko še precej daleč od ulice, kamor je bil namenjen, začuje hrup in vrišč, iz katerega se razloči ono skrivnostno zvončkanje.

Ko pride na ogel široke ulice, opazi na sredi štiri vozove. Kakor na žitnem trgu hodijo ljudje sem ter tja in nakladajo in prevračajo vreče, tako je tudi tu vse mrgolelo. Monatti hodijo v hiše in vun prinašajo na ramah bremena, katera nakladajo na vozove. Nekateri imajo rudečo obleko, drugi nimajo tega znamenja ali pa še grje, namreč peresa in šope raznih boj, katere so ti nesrečniki nosili sredi splošne tuge v znak veselja. Sedaj s tega, sedaj z onega okna se čuje: »Sem, monatti!« Še bolj čudno se čuje iz žalostnega vrišča krik: »Tako, takoj!« Sosodje so godrnjali in prosili, da naj hitro opravijo monatti, ki odgovarjajo z kletvami. (Dalje prih.)

Umrli so:

14. januarija. Uršula Ferme, kuharica, 80 let, Florijanske ulice 26, apopleksia cerebri.

V bolnišnici:

13. januarija. Štefanija Dovgan, pismonoše hči, 5 let, paralysis cordis post dift. — Neža Bolta, branjevka, 64 let, naduha. — Josip Modic, delavec, 56 let,

lon se je združilo in prodira v Kaplandiji pod vodstvom generala Bothe, ki je združil 8000 mož.

London, 18. jan. Lord Kitchener poroča iz Pretorije 16. t. m., da je pri Carolini združenih 3000 Burov. — Rauterjev urad poroča iz Matjesfonteina 17. t. m.: Blizu 100 Burov je udrlo v deželo Suther, pretrgalo brzojavno zvezo in oropalo prodajalne. Zveza z mestom je pretrgana.

London, 18. jan. (C. B.) »Daily Mail« javlja iz Kapstadta: Buri so poskušali polastiti se mesta Barkley west, a se jim je napad izjalovil. Nekaj Burov so ubili prostovoljci, ki so branili mesto.

Kapstadt, 18. jan. (C. B.) Vojno stanje je proglašeno za vse okraje kapske kolonije, izvzemši jugovzhodno obrežje.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 17. jan. Pred upravnim sodiščem se je vršila danes dopoldne ustna razprava o pritožbi Fr. Breskvarja in Avg. Erzina proti občinskim volitvam v Ljubljani l. 1899. Pritožbo je zastopal dr. Ivan Šusteršič, ljubljanski občinski svet pa dr. Lenoch z Dunaja. Upravno sodišče je ugodilo pritožbi in razveljavilo volitev v III. in II. razredu, vsled česar ugasne tudi mandat župana Hribarja.

Dunaj, 18. jan. Iz čisto verodostojnega vira se poroča, da bo v prestolnem govoru odstavek, ki pravi, da se bo jezikovno vprašanje uredilo po načelih najstrožje enakopravnosti.

Dunaj, 17. januarija. Dipauli biva na kliniki v Monakovem vsled očesne bolezni, katera ni brez nevarnosti. Moral bo ostati na kliniki še dalj časa.

Dunaj, 18. jan. Danes se je volilo tu 8 poslancev iz nižjeavstrijskega veleposestva. Izvoljenih je 7 ustavovernih in 1 konservativec. Volitev se je vršila brez kompromisa.

Reka, 18. jan. V jezuitskem samostanu v Kraljevici (Porto Ré) je neznan zločinec ulomil v blagajnico in iz nje ukradel 14.000 frankov in mnogo dragocenih listin. Upravitelj blagajne pravi, da je škoda na listinah še večja, nego na denarju.

Praga, 17. jan. Izvrševalni odbor mladočeskkih poslancev je že pričel energično postopati proti onim svojim tovarišem, ki so v zadnjem volilnem boju agitovali proti njemu. Dr. Šil, ki je delal v Kolinu za dr. Baxo, je že moral zapustiti stranko, sedaj je pozvan dr. Kloucek, ki je delal za Jando, naj isto stori, tudi Sokola se gleda precej po strani. V češkem deželnem zboru bodo dr. Šil, dr. Kloucek, dr. Baxa, Stastny, Novotny, Rataj in Prašek ustanovili svoj »državnopravni klub«.

London, 18. januarija. »Daily Mail« poroča iz Kapstadta, da so Buri 16. t. m. prodrli do Alberdeena.

Johannesburg, 18. jan. Poroča se, da je Dewet prekoračil reko Vaal in se združil z burskim oddelkom v Transvalu. Po napadu na Zuurfontein in Kraalfontein zadnjo soboto so imeli Buri 60 ubitih in ranjenih.

London, 18. jan. (C. B.) Govori se, da je ušlo večje število Burov z otoka Ceylona.

London, 17. januarija. Brzojavka iz Kapstadta poroča, da so Buri tri dni zasedali Suderland in ga pustili, ko so se Angleži bližali. Zato pa hočejo prodreti na drugi strani. Šest burskih ko-

Dunajska borza.

Dne 18. januarija.		Dne 17. januarija.	
Skupni državni dolg v notah	98.30	20 mark	23.53
Skupni državni dolg v srebru	98.15	20 frankov (napoleonidor)	19.15
Avstrijska zlata renta 4%	117.40	Italijanski bankovci	90.60
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	98.30	C. kr. cekini	11.34
Ogerska zlata renta 4%	117.10		
Ogerska kronska renta 4%, 200	92.20	3-2% državne srečke l. 1854, 250 gl.	181.—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1708.—	5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	165.50
Kreditne delnice, 160 gl.	660.—	Državne srečke l. 1864, 100 gl.	196.—
London vista	240.55	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95.30
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	117.60	Tisne srečke 4%, 100 gl.	140.—
		Dunavske vravnjavne srečke 5%	257.75
		Dunavske vravnjavne posojilo l. 1878	106.—
		Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	93.75
		Prijoritete obveznice državne železnice	429.—
		» južne železnice 3%	339.70
		» južne železnice 5%	120.50
		» dolenskih železnic 4%	99.50
		Kreditne srečke, 100 gl.	388.—
		4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	257.75
		Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gl.	48.—
		Ogerskega	23.10
		Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.	14.15
		Rudolfove srečke, 10 gl.	59.—
		Salmove srečke, 40 gl.	177.—
		St. Genčis srečke, 40 gl.	201.—
		Waldsteinove srečke, 20 gl.	58.—
		Ljubljanske srečke	268.—
		Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	6206.—
		Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	824.—
		Akcije tržaškega Lloyda, 500 gl.	110.—
		Akcije južne železnice, 300 gl. sr.	145.—
		Splošna avstrijska stavbinska družba	430.—
		Montanska družba avstr. plan.	443.—
		Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	254.—
		Papirnih rubljev 100	254.—

Na kup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, donarjev itd. Zavarovanja za izgube pri trestanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vasko trestanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnica delniška družba

„MERCUR“
l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostih papirjev in vestni svetli za dosuge kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.